

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Sayın Yılmaz TUNÇ** tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Sümeyye BOZ
Muş Milletvekili

Muş ili Varto ilçesine bağlı Aşağısırasöğütler köyünde E.Y. isimli bir çocuğun okulda akranları tarafından çoklu cinsel istismara uğradığı yönünde kamuoyuna yansıyan bilgiler son derece vahim ve toplumu derinden sarsan niteliktedir. Yaşanan bu olay yalnızca bireysel bir suç değil, aynı zamanda devletin çocuk koruma ve adalet sistemine ilişkin yükümlülüklerini doğrudan ilgilendiren bir insan hakları krizidir.

İstismar mağduru çocuğun korunması ve onarılması bir yana, mağdurun ailesine yönelik olarak köy halkı tarafından "namus temizleme" adı altında yapılan baskı ve tehditlerin, mağduru ve ailesini fail yerine hedef haline getirdiği belirtilmektedir. Bu tür söylemler, feodal-ataerkil normlarla şekillenmiş geleneksel yapıların cinsel istismar vakalarında cezalandırmayı failden değil mağdurdan yana tesis etmeye çalıştığını ve hukukun üstünlüğü ilkesinin yerini gayri resmi, hukuk dışı linç mekanizmalarının almaya çalıştığını göstermektedir. Bu durum hem mağdurun hem de ailenin can güvenliğini tehdit etmekte, yargı süreçlerinin sağlıklı ilerlemesini engellemektedir.

Anayasa'nın 41. maddesi, devletin çocukları her türlü istismardan koruma yükümlülüğünü açık biçimde ortaya koyarken; Türk Ceza Kanunu'nun 103. maddesi, çocuklara yönelik her türlü cinsel davranışı ağır ceza gerektiren suçlar kapsamında düzenlemektedir.

Bunun yanı sıra; adli süreçlerin mağdur çocuğun yüksek yararı gözetilerek yürütülmesi, Lanzarote Sözleşmesi ve Çocuk Haklarına Dair BM Sözleşmesi gibi uluslararası insan hakları belgeleri kapsamında Türkiye'nin bağlayıcı yükümlülüğüdür. Bu yükümlülükler, yalnızca cezai soruşturmanın başlatılmasıyla değil, aynı zamanda istismar mağduru çocukların yeniden travmatize edilmemesi, uzmanlar eşliğinde güvenli ortamda ifade vermesi, fail ile yüz yüze getirilmemesi, rehabilitasyona erişimin sağlanması ve cezaların caydırıcı şekilde uygulanmasıyla yerine getirilmiş olur.

E.Y. vakası özelinde, bu yükümlülüklerin yerine getirilip getirilmediği; fail konumundaki çocuklara yönelik çocuk adalet sistemi içinde ne tür tedbirlerin alındığı; failerin soruşturulup soruşturulmadığı ve nihayetinde Bakanlığınızın bu süreci denetleyip denetlemediği kamuoyunun vicdanını ve hukukun üstünlüğünü doğrudan ilgilendirmektedir.

Bu bağlamda:

1. Muş ili Varto ilçesi Aşağısırasöğütler köyünde E.Y. isimli çocuğun akranları tarafından cinsel istismara uğradığı yönündeki iddialar doğrultusunda, Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından herhangi bir resen soruşturma başlatılmış mıdır? Başlatıldıysa tarihi nedir?
2. Olayın faileri olduğu iddia edilen kişi ya da kişiler hakkında şu ana kadar kaç kişi hakkında gözaltı, tutuklama, adli kontrol, ev hapsi gibi tedbir kararları verilmiştir?

3. Fail çocukların 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu kapsamında, hem ceza sorumluluğu hem de rehabilitasyon yükümlülüğü açısından hangi adli ve sosyal tedbir süreçleri başlatılmıştır?
4. E.Y. isimli çocuğun beyanı çocuk dostu adli ortamda, alanında uzman pedagog, sosyal çalışmacı ve psikolog eşliğinde alınmış mıdır? İfade alma işlemi Çocuk İzlem Merkezi (ÇİM) ya da benzeri çocuk koruma mekanizmaları aracılığıyla gerçekleştirilmiş midir?
5. Ailenin köy halkı tarafından "namus temizleme" gibi tehdit ve baskılara maruz kaldığı yönündeki iddialar doğrultusunda, bu ifadeleri kullanan, mağdura ya da ailesine tehdit, azmettirme veya kamu düzenine karşı suçlar kapsamında soruşturma açılmış mıdır?
6. E.Y. ve ailesinin can güvenliği ve adli süreçlere sağlıklı katılımı açısından, tanık koruma programı, gizli kimlik tedbiri, adres gizliliği, uzaklaştırma kararı gibi koruyucu adli önlemler alınmış mıdır?
7. Bu vakaya özgü olarak, Muş Cumhuriyet Başsavcılığı veya ilgili Varto Cumhuriyet Savcılığı tarafından yürütülen soruşturmanın, çocuğun yüksek yararı ve yeniden travmatize olmaması ilkeleriyle uyumlu yürütülüp yürütülmediği Bakanlığımızca denetlenmiş midir?
8. Türkiye genelinde, özellikle kırsal bölgelerde çocuklara yönelik cinsel istismar suçlarında faillerin cezasız kalmaması ve yargı süreçlerinin çocuk yararına işletilmesi için Adalet Bakanlığı'nın yürüttüğü özel denetim, eğitim, izleme ya da reform çalışmaları bulunmakta mıdır?
9. Bu olayda ve benzeri vakalarda etkili soruşturma ve cezasızlıkla mücadele için Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı gibi kurumlarla eşgüdüm içinde hangi ortak mekanizmaları kullanmaktadır?